

12.

Ilmarisvoimat.

Ilmarinen on Kalevalan sankarista se, jonka alkuperäiseen jumaluuteen tiedemiehetkin uskovat. Tänäpäivänä vojaket kutsuvat Jumalaa Ilmariksi, joka ääntöellisesti vastaa Ilmaria, ja sekä Ilmar että Ilmari ovat alkuaan olleet ilman jumalia. Parhassa merimiesloitsussa ruhoillaan Ilmariselta onjotatuulta ja eräissä lappalaisissa noitarummussa kuvataan Ilmaris-nimistä hattua myrskyä ja kovaa ilmaa aikaansaavana. Luettelossaan hämätäisten jumalia Mikael Agricola mainitsee, että

Petit } Ilmarinen Rauman ja ilman tei
ja Matkamiehet edheswei.

Kalevala kertoo Ilmarisen „taivoo takoneen ja ilman kentu kalkutelleen“. Tulensyntyrin runossa hän myös esiintyy salaman iskijänä yhdessä Väinämöisen kanssa:

Petit } Iski tulta Ilmarinen,

Pent

Välähytti Väinämöinen,
 Saharilla varkuisella,
 Michella tuliterällä,
 Päällä kiven kirjokannan,
 Päällä taimosen ylleksän (Vanha K. 26: 36-41).

Prof. Kaarle Krohn, joka pitää Lem-
 menkäistä alkuperäisesti historiallisena henkilöinä, menee niin pitkälle ^{myönnetyksissään} ~~suvelussa~~ Ilmarisen subiteen, että hänen mielestään tämä Kalevalan elävän oea-
 listisesti kuvattu seppo on vain yhteiskuva Suomen kansan syvästä riveistä. "Ilmarinen on tyyppi", hän sanoo, "eli runollinen perikuva, jonka jokainen suomalainen voi oikeaksi todistaa, joka ennen muuta suomalaisin muotoja u koomalaisenkin silmiin pistää." Ja aivan kuin tajuoten piikhusomensa sym-
 botistisen selitystavan piholaiselle prof. Krohn vielä myöntää, että Ilmarinen taten ymmärretty-
 nä "on historiallisesti todellinen paljon korkeam-
 massa ~~on~~ katsannossa kuin meidän yksittäisen Suomessa eläneen seppän jälkimmäine."

Aivan oikein on sanoa, että Ilmarinen ennen muuta kuvaa suomalaista luonnetta. Hän on joro

¹ K. Krohn, Kalevalan Runghendistoria, sid. 344.

99)
ja hidas ja ilman alotekeyttä. Hän on hieman tyh-
miä ja syvästi katsoen näyttää kylmältä ja lunteel-
tomalta. Mutta kun toinen häntä työhön innos-
taa, on hän erittäin taitava ja tunnollinen, ja kun
hänen verensä kerran on liikkeelle saatu, on hän
intoahimaisen toiminnan kaluinen. Sekin, että hän-
tä on verrattain helppo vetää nenästä, riippuu
enemmän hänen lapsellisesta upporheellisyydes-
tään kuin suorastaan tyhmyydestä. Kalevala # väsi!

Kieltämättä ^{edellä mainitut} nämä ominaisuudet
sattuvasti soveltuvat sille Kalevalan sankarille,
joka, kuten edellä olemme sanoneet, edustaa
ällyn prinsippiä ihmiskunnan secluelämässä. Sa-
ma Ihmisvoima, joka myöhemmin ilmenee ä-
lykkyytenä ja nerokkuutena, se kehityksen alku-
kaipaililla jukeutuu tyhmyyden ja saamattomuus-
den muotoon. Ja että älynvoimat sinänsä ovat tu-
teita riippumattomia ja siis kylmiä, on psykologi-
sesti ja metafysiillisesti yhtä totta kuin se, että
intoahimo ja lunteita saavat ^{ttas} ~~voimansa~~ ^{mittei rajoittomien kiihottan} ~~voimansa~~
ja ajatukset ja alytta ^{avulla}.

Kieltämättä ^{niin ikään} järki eli äly on inhimillinen
perusominaisuus ^{ennen muuta} ~~ja~~ ^{preferenssi} Ihman järjen pro-
meteista tulla ihmisen ei olisi muuta kuin elin.

#

Kuitenkin kuva Ihmisessä suomalaista luonnetta vain ^{Kun kaikkialla on sama jollain yleisen ihmisellä tai kosmollisella avaruudella, edustaa} näennäisesti. Suomen kansa edustaa luonnollisesti ihmiskuntaa yleensä, ja sentähden Ihmisessäkin suomalaista luonnetta kuvataksaan edustaa ihmiskunnan sieluelämää ~~se~~ jota kii olennaisesti inhimillistä. Ja mitä muuta tämä olennaisesti inhimillinen voisi olla kuin ihmisen järki?

Järke se kohoittaa ihmiskunnan yli muun leon-
 non, se se nostaa ihmisen jumalien tasalle ja antaa
 hänelle loppumattoman kehityksen mahdollisuu-
 den. Vanhat kansat sen tiesivät. Intialaisten ih-
 misnimi manu ja manushya johtuu sanskritin-
 kielisestä rungosta man, joka merkitsee ajattelua.
Manu - "ihmistyyppi" - on taten "ajättelijä". Samasta
 juuresta johtuvat englantilainen sana man, saksalai-
 nen Mensch, ruotsalainen människa, jotka kaikki
 merkitsevät ihmistä. Saman alkuperää on niinikään
 latinalainen mens, "mieli", josta yleisesti käytet-
 ty mentaalinen, "ajattelu koskeva", "älyperäinen", on
 johtunut. ~~Sitä taas~~ ^{Mens=sanasta} mieltä kiinnittävä johdannai-
 nen on menteri, "valehdella", johon tietenkin äly-
 ton olento ei kykenisi.

On olemassa sana, jota ei vrikään
 olento voi käyttää, ennenkuin hän on ihmisen
 tasalle kohonnut. Tämä sana on minä, jota ^(Suomalaisen minä=sanan sointi) ~~johtuu~~ ^{myös}
 kapattaa ^{myös} sanasta ihminen. Eiköhän ^{myös} voisi löytää
 yhteyttä ^{suomalaisen} minä-sanan ja ^{indoeurooppalaisen} man-rungon välillä? Ja
 jos ihminen=sanan ^{sartalo} ~~runko~~ on ihmis, on muistettava,
 että s esiintyy sanoissa mens ja manas (sanskrit.
 "mieli, järski"). Etta ihminen=sanan ensimmäinen tavu
ih puolestaan on muistuttaa saksalaista Ich=sanaa, joka

on sukua kreikkalaislatinlaiselle sanalle ego ja sanskritinkieliselle aham ("minä"), lienee oppineiden mielestä paljaksi sattumaksi luettava. Kuu: [#] _{vain}

Niille, joilla on "kovat kuulla", todistaa ~~kuulokki~~ tämä sanan jokapäiväisten sanojen johto ja ~~alkuperäinen~~ merkitys, että ihmisistä on alkuperäisesti käsitelty "ajattelevaksi ja järjelliseksi" olennoiksi." Kun nyt vanhojen suomalaisten mytologiassa Ilmarinen edustaa älyä voimia, on tämäkin nimi esoteerisesti oikein valittu, sillä elementti "ilma" vastaa älymaailmaa eli "älytasoa", kuten on tapana sanoa nykyisessä teosofisessa kirjallisuudessa, samaten kuin "vesi" kuvaa tunnemaailmaa, "maa" fyysilistä ja "tuli" korkeamman järjen ja hengen maailmaa. Ilmarinen merkitsee täten "ajatusmaailman herra ja hallitsija".

Teosofisessa kirjallisuudessa, kuten jokaisen asiantuntijan tietää, on tullut tavaksi puhua ihmisistä näin kahtena osana, ~~ihmisen~~ ylemmästä ja alemmasta mielestä ja järjesta. Tämä jako, joka muuten käytännöllisyytensä ja kuvaavuutensa nojalla on rujuhtanut jokapäiväiseen puhukieleemme ja kirjallisuuteenkin, perustuu osaksi psykologiseen havaintoon, osaksi salaiseen kehityshistorialliseen tietoon.

#

tenkin suomalaisista sanoista "minä" ja "ihminen"
tuoksahtaa ikivirninäinen ajattelun ja järjellisen toiminnan rauhallinen tenki.

Goethe asettaa Faustin suuhun nuo siivek-
 kint sanat: „ kaksi sielua mun rinnassani asuu, toinen toives-
 ta erota tahtoo: toinen rajussa rakkaudenkiikossa ma-
 ilmaan tarrautuu; toinen tomusta väkisin kohoo korkei-
 den esiisien tasoille. ” Jokainen ihminen saa todeta, kuin-
 ka hyvä ja paha, totuus ja valhe, ~~epä~~^{rakkaus} ~~tschkyys~~ ja viha,
 kaunis ja rumma, puhdas ja snastainen, ylhäinen ja alhainen
 laistelevät ylivallasta hänen tajunnassaan. Eikä siinä
 kyllin, että vastakohtat viihtyvät viiretyksen hänen
 sielussaan. ~~Uusi~~ Hän ^{aina} ei ^{itse} tiedä, missä on oikeus,
 missä väärä, sillä hänen ymmärryksensä puolesta
 on olempia. Itsekkyden, ruumiilliselle ihmiselle luonnol-
 lisen, vaisto viehän usein voiton korkeamman järjen
 heikommita voimilta.

Sielutieteelliset käsikirjat puhuvat
 lästi ristiriidasta vain ohimennen, mainitsevat puh-
 taan järjen olemassaolon, mutta kiinnittävät huomionsa
~~jokapäiväiseen~~ sieluelämän erittelyyn sinänsä. Muisti,
 loogillinen ymmärrys, mielikuvitus ^{joista niissä puhutaan} j. n. e., ovat kaik-
 ki alemman minän eli järjen ominaisuuksia, heijäs-
 tuksia ylemmän olemuksesta. ^{Niinpa} ^{ja havaintoa} ^{vastaa ylem-}
 män ^{järjen} ^{näkevä} tieto, loogillista ymmärrystä järjen kos-
 millinen luonne, ^(järki=logos) mielikuvitusta järjen luova voima.
 Ylempi minä palvelee luonnostaan totuutta, mutta alem-

ji minä oppii vasta kokemuksen koulussa irtautu-
maan itsekkäiden tunteiden ja hienojen vallasta. Jokai-
selle filosofiselle ihmiselle on kuitenkin muutta-
mukhatta selvää, ettei voitaisi puhua mistään
alemman minän asteellisesta kehityksestä, ellei
pysyvänä taustana jithin malthaa olisi se ajatte-
lija, se muodollinen eli formalinen minä, jonka silmien
edessä realinen minä - käyttäksämme modernia nimen-
tyksiä - alati muuttuu.

Aikain viisaus on aina puolustanut
ylemman minän oikeuksia ja selittänyt niitä. Ei mikään
uskonto alkuperäisessä puhtaudessaan ole pahaa, it-
sekkyyttä, syntiä oikeaksi nimitettyä. Kaikki ne
ovat neuvoneet ihmistä ~~siitä~~ ^{siitä} vastaan taistelemaan
ja ~~siitä~~ ^{siitä} voittamaan. Tämä muinaisen viisauden kau-
ta on perustunut tarkkaan tietoon ihmisminnan syn-
nystä ja kehityskulusta.

Mikä ^{minä} on tämä merkittävä minä, joka
pakenee suurimpienkin filosofien kuten Hume'in ja
Kantien analysoivaa katsetta, mistä se on kotoisin,
miten se on syntynyt?

Salainen tieto yksin tuntee vastauk-
sen: ihmisen minä on ~~se~~ syntynyt Jumalasta. Ei ole maail-
massa kuin yksi itsetajunta: Jumalan. Ihmisen minä

on sirpale suuresta jumalallisesta ~~menestä~~ ^{itsestä}, ihmisen järski osa ja pienoiskuva Logoksen mahtavasta nerosta. Ja miten ihmisminä on syntynyt ja muodostunut? Kun alkuomat luonnonvoimat aikakausia kestäneen kehitystyön jälkeen olivat saaneet ihmismäisen ~~muodon~~ eläimen valmiiksi, laskeutui tähän muotoon maailman valo, jumalallinen järski, Logoksen itsetajunta - ja inhimillinen minä syntyi hengen ja aine-elämän kosketuksesta. Maan tomusta on ihminen ja jumalan henki on häneen puhallettu! Taivaisesta kodistaan maan päälle muuttanut on järsku poika ihmisen haahmossa. Todellakin kahta jaettu ja syntymästään on ihmisen minä: toisella kädellä künni pitäen maisesta maastaan, toisella taivaan siinä tavotellen. Eläimessä syntyi ihmisen minä ja kuitenkin se Jumalasta polventui.!)

Voisimme sanoa filosofisesti: järsku korkein ilmennys on siinä, että se käsittää itsensä järskiksi, s. o. Jumalasta lähteneeksi, ja tämä on mahdollista ainoastaan rajoitetun yksilöllisen tajunnan, toisin sanoen minuuden avulla. Kuten jo Väinämöisestä ja maailman luomisesta puhuessamme huomautimme, on

1) Näistä asioista puhuu seikkaperäisemmin esim. H. P. Blavatskyn Salainen Oppi. Tämän kirjottajalla on myös tekeillä teos, joka esittää ihmisen syntyperän okkultista puolta.

ja kehitys

ihmismielen syntyyn niin tärkeä kohta maailmankehityksessä, että sitä kutsutaan "toiseksi luomiseksi."

Tämä "toinen luominen" annetaan Kalevalassa Ilmarisen tehtäväksi. Ilmarinen suorittaa sen, mihin eivät muut kykene. Ilmarinen on Kalevalassa mitä onestehillisin olento. ~~Ilmarisen~~
~~kuu Sammon. ja Sammon taonta se jumi vastaa~~
~~toista luomista, jänen syntyä ja kasvatusta~~

Tarkastakkaamme siis Ilmarista ja Sammon hänen työtään.
